

[Per Stig Møller]

kuteret – men rådet bør i den kommende tid selv undersøge, om der ikke er opgaver, som kan hvile, og arbejdsgange, som kan ændres.

Betydelige faktorer til fremme af den ønskede udvikling i Europa er således fortsat en styrkelse af EF, en videreudbygning af CSCE-processen samt en udvidelse af Europarådet. Alt sammen er det instrumenter til udbygning af samspillet og tilliden de europæiske lande og de europæiske borgere imellem. Det er denne øgede tillid, som er forudsætningen for væsentlige reduktioner af forsvarsstyrkerne og ildkraften i hele Europa.

Vi ønsker at opnå en aftale, som fører os i denne retning, når CFE-forhandlingerne om de konventionelle nedrustninger bringes til afslutning senere på året. I disse forhandlinger arbejder vi sammen med de øvrige NATO-lande. Den positive udvikling i Europa skyldes jo ikke mindst, at NATO har optrådt samlet. Derfor vil vi kun opnå betydelige og kontrollerbare resultater, hvis vi formår at fastholde dette sammenhold. Tiden er ikke til enegang og ensidige skridt.

Som uroen inden for USSR viser, er det i dag ganske usikkert – således som hr. Svend Auken også var inde på det i sin forestilling om, at Rusland kunne ende stornationalistisk og chauvinistisk – hvordan USSR ser ud næste år, og derfor lige så usikkert, hvilken politik det vil føre.

Vi skal naturligvis ikke fremme den nationalisme, men kan heller ikke på nogen måde afgøre, hvordan republikkernes sammenhæng bliver i Sovjetunionen næste år og næste år igen, og hvor mange der er tilbage om 4 eller 5 år, og hvorledes det påvirker Rusland.

Den samme opfattelse har den finske forsvarskommission såvel som den tidligere norske forsvarsminister, Johan Jørgen Holst, netop givet udtryk for. I Aftenposten for den 19. marts 1990 skrev Johan Jørgen Holst om NATO, at det i fremtiden skal have som målsætning bl.a. at give sikkerhed mod risiko og fare i en periode med øget usikkerhed og reduceret forudsigelighed, og at slig usikkerhed altid er knyttet til imperier i nedgang, til mulighederne for at miste kontrol og til uroens egen dynamik.

Undervejs gør Johan Jørgen Holst med rette opmærksom på, at Sovjetunionen også efter Østeuropas og Mellemeuropas befrielse er en stor konventionel militærmagt, faktisk den

største i Europa, som har mere end 30.000 kernevåben, der i øvrigt ikke mindst befinder sig i de nordiske nærområder. Kun gennem NATO og den dermed forbundne tilknytning til USA kan vi opnå beskyttelse mod en sådan stridsmagt og nå nedrustningsresultater i forhandlingerne, der begrænser truslen fra den.

USA vil således fortsat være en væsentlig faktor i den europæiske udvikling. Vi har en direkte interesse i at fastholde USA i Europa og fortsat have USA som aftalepartner, når Europas arkitektur skal afgøres. Det var derfor vigtigt, at USA og Canada trods Sovjets oprindelige uvilje herimod kom med i CSCE-processen, som givetvis ikke var forløbet så heldigt, ifald de havde stået udenfor.

Vi har ingen interesse i at skubbe Canada og USA bort fra Europa, men bør tværtimod styrke forbindelseslinjerne os imellem. Derfor bør Europarådet f.eks. finde veje til at invitere USA og Canada med indenfor, og disse overvejelser foregår i den kommende samling i Europarådet.

Vi ønsker ikke USSR som vicevært i et kommende europæisk hus. Dertil optræder det for tiden alt for ubehageligt over for de baltiske lande, og man må være alt for usikker på dets reaktionsmønstre. Vi ønsker ingen vicevært. Vi ønsker et fællesskab af ligeberettigede lande, som vil den politiske og økonomiske frihed, vil demokrati og menneskerettigheder, vil pluralisme og kulturel mangfoldighed, vil fred, fordragelighed, frihed, forandring og fremgang for alle.

Vi har instrumenterne. Nu drejer det sig om at forbedre, forfine og forstærke dem.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Hr. Per Stig Møller bebrejdede mig, at jeg havde bebrejdet de østtyske vælgere den måde, hvorpå de udnyttede deres mulighed for at stemme frit i det første frie valg i DDR. Det har jeg naturligvis ikke gjort. Jeg har derimod bebrejdet det store vesttyske konservative parti den måde, det deltog i valgkampen på. Ikke fordi det deltog i valgkampen, det gjorde det tyske socialdemokrati, SPD, det vesttyske frie demokratiske parti osv. også, men på grund af de løfter om store økonomiske forbedringer, der ville komme af at stemme på CDU. Sloganet i folkemunde var jo formuleret sådan: »Ohne